U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **M. V.,** zastoupená JUDr. Jarmilou Lipnickou Pešlovou, advokátkou se sídlem Přívozská 703/10, Ostrava - Moravská Ostrava a Přívoz, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 10. 2014, č. j. 64 Az 17/2009 – 203,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokátky JUDr. Jarmily Lipnické Pešlové **se určuje** částkou 6.800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 23. 10. 2014, č. j. 64 Az 17/2009 – 203, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 7. 3. 2009, č. j. OAM-125/VL-18-08-2009, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (stěžovatelky), který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace,

v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatelky je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v případě, že se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo jsou v dosavadní judikatuře řešeny rozdílně. Dalším případem přijatelnosti kasační stížnosti je, že bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatelky, aby v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu uvedla, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti výše uvedených, v daném případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud její kasační stížnost věcně projednat.

Ke stížní námitce, že stěžovatelka byla v zemi původu pronásledována z důvodu pohlaví, přičemž státní orgány tomuto pronásledování fyzickou osobou (manžela) nebyly schopny zabránit, lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž je napadání a verbální útoky, ať už manžela nebo bývalého manžela, vůči žadatelce o udělení mezinárodní ochrany, typickým příkladem potíží působených soukromými osobami, které zpravidla nepostačují k udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje konkrétně např. na rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48 nebo ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, podle kterých skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním soukromou osobou, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými. V usnesení ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 Azs 49/2008 – 55, Nejvyšší správní soud, vyslovil, že *„domácí násilí je bezesporu celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejích právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či ochoten zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní ochrany, a to na základě*

příslušnosti k určité sociální skupině.“ Z citovaného usnesení, a rovněž z rozsudku ze dne 29. 7. 2009, č. j. 4 Azs 31/2009 - 93, tak vyplývá, že domácí násilí spočívající v napadání manželem či bývalým manželem, může za určitých okolností naplňovat znaky pronásledování (ve vztahu k azylu) nebo nebezpečí vážné újmy (ve vztahu k doplňkové ochraně), podle toho, zda je stát původu žadatele schopen a ochoten poskytnout ochranu proti tomuto jednání.

V dané věci stěžovatelka do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 5. 3. 2009 uvedla, že měla problémy s manželem, jak během manželství, tak i po rozvodu, a proto se dvakrát obrátila na policejní orgány se žádostí o pomoc, přičemž policie nijak nekonala. Na jiné státní orgány se poté již neobrátila, ani se nepokusila přesídlit do jiné části země a situaci vyřešila odjezdem do České republiky. Za tohoto skutkového stavu nelze dospět k závěru, že by ukrajinské státní orgány podporovaly nebo tolerovaly násilí na ženách z důvodu jejich pohlaví. K tomu lze také odkázat na rozsudek ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 – 68, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny*“. Jednání bývalého manžela stěžovatelky tudíž nemůže být přičteno státu, jehož je státní občankou, neboť jej nelze považovat za pronásledování ve smyslu ust. § 2 odst. 8 zákona o azylu. Stěžovatelka si na postup policie nestěžovala, neučinila žádné další opatření ve vztahu ke státním orgánům Ukrajiny, ani nehledala ochranu u jiného kompetentního orgánu. Tím, že se rozhodla odjet z Ukrajiny do České republiky, tak z vlastního rozhodnutí nevyužila možnosti nalézt účinnou ochranu v jiné části státu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 4 Azs 336/2005 - 59). V této souvislosti lze odkázat také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, „*aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“ Vzhledem k tomu, jakým způsobem řešila stěžovatelka své potíže s bývalým manželem na Ukrajině, tedy nelze, s odkazem na citovanou judikaturu, dospět k závěru, o důvodnosti stížní námitky.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval tvrzením stěžovatelky, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu, neboť „*situace na území Ukrajiny eskaluje v souvislosti s vyhlášením samostatnosti jednotlivých částí dříve celistvého státu, volbami, útoky separatistických organizací apod., a to již na celém území Ukrajiny.*“ V této souvislosti Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, v němž byl vysloven závěr, že „*v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.*“ Na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na

území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá. Rovněž tak nelze odhlédnout od skutečnosti, že místem pobytu stěžovatelky na území Ukrajiny byl Židačivský okres ve Lvovské oblasti, který je v západní části země, a tedy není ozbrojeným konfliktem dotčen. Nejvyšší správní soud proto nepovažuje poukaz stěžovatelky týkající se vnitřních nepokojů na východní Ukrajině za přiléhavý, neboť je obecně známo, že západní část Ukrajiny nebyla vojenskými událostmi nijak zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde stěžovatelce hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Krajský soud stěžovatelce ustanovil zástupcem advokátku a v takovém případě platí její odměnu včetně hotových výdajů stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Podle ust. § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. c), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna za dva úkony právní služby (písemné podání ve věci samé a porada s klientkou přesahující jednu hodinu) ve výši 2 x 3.100 Kč a náhrada hotových výdajů 2 x 300 Kč (ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky). Celková částka odměny tedy činí 6.800 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu